

**WILD
LANDS**
ADVENTURE ZOO EMMEN

MANTELBAVIAAN

SNELLE WEETJES

Dier:	Mantelbaviaan <i>Papio hamadryas</i>
Leefgebied:	Afrika
Voedsel:	Vooral knollen, vruchten en wortels
Leeftijd:	35 jaar
Gewicht:	15-30 kilo
Draagtijd:	5,5 maand
Aantal jongen:	1 jong
Status in het wild:	Niet bedreigd

HEILIG DIER

Ooit werden mantelbavianen vereerd door de oude Egyptenaren en worden daarom ook wel als heilige dieren beschouwd. Deze winterharde apen vertonen bijzondere gedragingen en kunnen in groepen van honderden bavianen leven.

Mantelbavianen zijn apen uit de Oude Wereld. Dit betekent dat ze behoren tot een groep apen die in Afrika en Azië voorkomen. Apen uit de Nieuwe Wereld komen voor in de tropen van Midden- en Zuid-Amerika. Er zijn veel fysieke verschillen tussen apen uit de Oude en Nieuwe Wereld. Mantelbavianen hebben een niet-grijpende staart, ze leven veel op de grond en ze hebben duimen die sterk lijken op de duim van een mens. Deze eigenschappen worden zelden gezien bij apen uit de Nieuwe Wereld.

GRONDAPEN

Mantelbavianen zijn grote apen met een sterke bouw en een hondachtige snuit. Het zijn grondapen en ze klimmen doorgaans alleen in bomen of op rotsen wanneer er gevaar dreigt en om te slapen. Volwassen mannen hebben de zilvergrijze mantel waaraan deze apen hun naam danken. De mantel is ter bescherming bij onderlinge "vechtpartijen", waarbij ze hun zeer scherpe, lange hoektanden gebruiken.

Mantelbavianen zijn overdag actief. Na het ontwaken rond zonsopgang, zullen groepen van enkele honderden bavianen samenkomen om te jagen, spelen, voedsel te zoeken en voor sociale verzorging binnen hun 'harem'.

LEEFGEBIED

In tegenstelling tot de meeste apen voelt deze apensoort zich uitstekend thuis in rotsachtig, open woestijngebied. De mantelbaviaan is uitgestorven in Egypte, maar bewoont in grote aantallen de hooglanden van Ethiopië, Somalië en Saoedi-Arabië. Ze leven in droge halfwoestijnen, steppen, heuvels en bergen in de buurt van de Rode Zee.

Mantelbavianen zijn alleseters. Ze staan bekend om het eten van veel verschillende soorten voedsel zoals; bollen, knollen, gras, kruiden, vruchten en ander plantaardig voedsel. Verder eten ze eieren, insecten, kleine ongewervelde en gewervelde dieren. Omdat mantelbavianen in omgevingen wonen die weinig te bieden hebben, zijn ze flexibel en overleven ze op alle eetbare dingen die ze kunnen vinden.

FAMILIEGROEP

Mantelbavianen zijn echte groepsdieren. Overdag scharrelen ze naar voedsel in hun eigen harem. Deze harem bestaat uit één volwassen man, de haremleider en één tot tien vrouwtjes met hun jongen. Haremleiders zijn meestal broers van elkaar en hun harems vormen samen een 'clan'. 's Nachts komen de 'clans' samen op de slaapplekplaats om groepen van enkele honderden bavianen te vormen.

De haremleiders nemen de leiding en zijn de baas over de vrouwtjes. Ze bewaken hun 'eigen' vrouwtjes goed tegen andere mannetjes. Oudere bavianen verliezen op termijn hun rangorde, maar blijven wel in hun 'clan'. Op deze manier blijven ze beschermd, terwijl de andere bavianen profiteren van hun ervaring en kennis.

SOCIAAL GEDRAG

Een staarwedstrijd met je vrienden is leuk, maar dat gedrag heeft een totaal andere betekenis bij mantelbavianen; staren, geeuwen of je hoektanden laten zien betekent bij hen dat je de ander bedreigt. Maar hun gedrag is niet alleen maar agressief. Ze kunnen elkaar ook troosten. Tandens klapperen en smakken met de lippen wordt beschouwd als geruststellend gedrag en is een teken van comfort.

Mantelbavianen besteden ook veel tijd door met elkaar te 'vlooiën'. Deze sociale vachtverzorging verstevigt de banden tussen de apen van verschillende rangen en bevordert de eenheid in de groep.

KIDNAPPEN

Het leven binnen een groep mantelbavianen is uiterst gedisciplineerd en vreedzaam. Bij meningsverschillen treden de haremleiders op als politieagent en zorgen bepaalde gezichtsuitdrukkingen of lichaamshoudingen er meestal voor dat er geen bloed vloeit.

Mannetjes binnen een clan respecteren doorgaans elkaars 'bezit' van vrouwtjes. Maar als een vrouwtje niet heel dol is op haar haremleider, is de kans groter dat zij door een andere man weggekaapt wordt. Jonge mannetjes kidnappen soms jonge bavianen in een poging om hun moeder aan zich te binden. Een jonge mannetjesbaviaan start een eigen harem door jonge vrouwtjes te verleiden om hem te volgen, en/of door met geweld vrouwtjes te stelen vanuit andere harems.

RODE BILLEN

Het mannetje wordt aantrekkelijk gevonden door zijn volle bos haar en het vrouwtje door haar rode achterste. Hoe roder het achterste, hoe aantrekkelijker mannetjes de vrouwtjes vinden. Wanneer één keer per maand, het vrouwtje vruchtbaar is, zwelt haar achterste nog eens extra op. Deze paar dagen wordt het vrouwtje extra goed door de haremleider in de gaten gehouden, omdat hij niet wil dat andere mannetjes met haar paren.

Na een periode van 5-6 maanden wordt er een klein baviaantje geboren. De eerste drie weken houdt hij zich stevig vast aan zijn moeder. Wanneer het jong ouder wordt, moet moeder het jong goed in de gaten houden, en houdt het jong soms aan zijn staart vast zodat het niet kan weglopen.

BESCHERMING IN GROEPEN

Natuurlijke vijanden van de mantelbaviaan zijn adelaars, slangen en luipaarden. Voor deze verschillende gevaren bestaan bij bavianen verschillende alarmkreten. Ook het leven in een groep beschermt deze dieren tegen natuurlijke vijanden. De verminderde jacht van natuurlijke vijanden komt door de afname van het aantal predatoren, veroorzaakt door de mens.

Mensen vormen voor mantelbavianen een bedreiging door het direct afschieten van de dieren, maar nog belangrijker door het vernietigen van hun leefgebied. Door het kappen van bossen en verbouwen van het land neemt de leefruimte af. Dit is voor alle apen een bedreiging.

WILD LANDS

ADVENTURE ZOO EMMEN